

माध्यमिक शिक्षा बोर्ड, राजस्थान, अजमेर

पाठ्यक्रम (Syllabus)

स्तर - द्वितीय (Level - II)

(कक्षा 6 से 8 तक)

प्रश्न पत्र - II, खण्ड - II, भाषा - I (पंजाबी)

कुल पृष्ठ- 30

पंजाबी

कुल अंक -30

भाषा - I

लेवल- II

1. ਇਕ ਅਣਡਿੱਠੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-
ਅਗੋਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ, ਤਤਸਮ ਸ਼ਬਦ, ਤਦਭਵ ਸ਼ਬਦ, ਦੇਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਦੇਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁ-ਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ,
ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ, ਸੁੱਧ-ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ।
2. ਇਕ ਅਣਡਿੱਠੇ ਵਾਰਤਕ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-
ਲਕੀਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ; ਲਿੰਗ, ਵਚਨ ਅਤੇ ਕਾਲ ਦੱਸਣਾ; ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲਿੰਗ, ਵਚਨ
ਅਤੇ ਕਾਲ ਬਦਲਣਾ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ, ਵਾਕ-ਬੋਧ (ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਧੇਅ, ਵਾਕੰਸ਼ ਤੇ ਉਪਵਾਕ, ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪਖੇ
ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ), ਅਖਾਣ ਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ।
4. ਛੰਦ (ਦੇਹਰਾ, ਦਵੱਈਆ, ਬੈਂਤ), ਅਲੰਕਾਰ (ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅਤੇ ਉਪਮਾ), ਰਸ (ਨੌਂ ਰਸ)।
5. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਕੋਸ਼ਲਾਂ (ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਣਾ, ਲਿਖਣਾ) ਦਾ
ਵਿਕਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਵਰਤਮਾਨ
ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ।
6. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ।

ਨੋਟ:— ਬਹੁ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਸਾਪਦਠਡ ਕਕਸ਼ਾ 6 ਸੇ 8 ਤਕ ਕੇ ਰਾਜਯ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ
ਪਾਠਯਕ੍ਰਮ ਸਤ੍ਰ 2021–22 ਪਾਠਯ ਪੁਸਤਕਾਂ ਂਵੰ ਪਾਠਯ ਵਸਤੁ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਹੋਗਾ,
ਲੇਕਿਨ ਕਠਿਨਾਝ੍ਰ ਕਾ ਸਤ੍ਰ ਸੀਨਿਯਰ ਸੈਕਠਡਰੀ (ਕਕਸ਼ਾ 12) ਤਕ ਕੀ ਪਾਠਯ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕਾ
ਹੋਗਾ ।